

**УХВАЛА
ДРУГОЇ КОЛЕГІЇ СУДДІВ
ПЕРШОГО СЕНАТУ
КОНСТИТУЦІЙНОГО СУДУ УКРАЇНИ**

про відмову у відкритті конституційного провадження у справі за конституційною скаргою Чемоданова Леоніда Васильовича щодо відповідності Конституції України (конституційності) частини двадцять другої статті 5 Закону України „Про правовий статус іноземців та осіб без громадянства“

К и ї в
11 березня 2026 року
№ 58-2(І)/2026

Справа № 3-18/2026(40/26)

Друга колегія суддів Першого сенату Конституційного Суду України у складі:

Гришук Оксани Вікторівни – головуючого,
Барабаша Юрія Григоровича – доповідача,
Совгирі Ольги Володимирівни,

розглянула на засіданні питання про відкриття конституційного провадження у справі за конституційною скаргою Чемоданова Леоніда Васильовича щодо відповідності Конституції України (конституційності) частини двадцять другої статті 5 Закону України „Про правовий статус іноземців та осіб без громадянства“ від 22 вересня 2011 року № 3773–VI (Відомості Верховної Ради України, 2012 р., № 19–20, ст. 179) зі змінами.

Заслухавши суддю-доповідача Барабаша Ю.Г. та дослідивши матеріали справи, Друга колегія суддів Першого сенату Конституційного Суду України

у с т а н о в и л а:

1. Чемоданов Л.В. звернувся до Конституційного Суду України з клопотанням перевірити на відповідність Конституції України

(конституційність) частину двадцять другу статті 5 Закону України „Про правовий статус іноземців та осіб без громадянства“ від 22 вересня 2011 року № 3773–VI зі змінами (далі – Закон) у тім, що нею делеговано Кабінету Міністрів України повноваження встановлювати порядок, підстави та правові наслідки скасування, визнання недійсною посвідки на тимчасове проживання.

У частині двадцять другій статті 5 Закону передбачено, що технічний опис, зразки бланків посвідки на постійне проживання та посвідки на тимчасове проживання, порядок оформлення, видачі, обміну, скасування, пересилання, вилучення, повернення державі, визнання недійсною, знищення посвідки на постійне проживання та посвідки на тимчасове проживання встановлює Кабінет Міністрів України.

2. Зі змісту конституційної скарги та долучених до неї матеріалів убачається таке.

Громадянин Російської Федерації Чемоданов Л.В. як особа, яка безпосередньо брала участь в антитерористичній операції, забезпеченні її проведення і захисті незалежності, суверенітету та територіальної цілісності України, 17 лютого 2020 року звернувся до Управління Державної міграційної служби України в Житомирській області (далі – Управління) із заявою про оформлення посвідки на тимчасове проживання, а 28 лютого 2020 року отримав посвідку на тимчасове проживання терміном дії до 27 лютого 2023 року.

Управління рішенням від 7 червня 2021 року (далі – Рішення) скасувало посвідку на тимчасове проживання, видану громадянину Російської Федерації Чемоданову Л.В., у зв'язку із поданням ним паспортного документа іноземця з ознаками підроблення.

У січні 2024 року Чемоданов Л.В. звернувся до суду з позовом до Управління, у якому просив визнати протиправним і скасувати Рішення та зобов'язати Управління здійснити обмін посвідки на тимчасове проживання.

Житомирський окружний адміністративний суд рішенням від 29 квітня 2024 року позов задовольнив частково, визнав протиправним і скасував Рішення

та зобов'язав Управління видати Чемоданову Л.В. посвідку на тимчасове проживання.

Сьомий апеляційний адміністративний суд постановою від 17 вересня 2024 року скасував рішення суду першої інстанції в частині зобов'язання Управління видати Чемоданову Л.В. посвідку на тимчасове проживання, а в іншій частині це рішення залишив без змін.

Верховний Суд у складі колегії суддів Касаційного адміністративного суду постановою від 29 грудня 2025 року рішення судів першої та апеляційної інстанцій скасував та ухвалив нове рішення, яким у позові відмовив.

Чемоданов Л.В. стверджує, що застосування оспорюваних положень Закону „привело до порушення“ частини першої статті 8, частини першої статті 17, частини другої статті 19, статті 26, частин першої, другої, третьої статті 62, статті 64, пункту 2 частини першої статті 92 Конституції України.

Автор клопотання вважає, що частина двадцять друга статті 5 Закону „створює механізм свавільного позбавлення особи правового статусу без належних гарантій судового захисту та всупереч презумпції невинуватості“.

3. Вирішуючи питання про відкриття конституційного провадження у справі, Друга колегія суддів Першого сенату Конституційного Суду України виходить із такого.

Згідно із Законом України „Про Конституційний Суд України“ конституційна скарга має містити обґрунтування тверджень щодо неконституційності закону України (його окремих положень) із зазначенням того, яке з гарантованих Конституцією України прав людини, на думку суб'єкта права на конституційну скаргу, зазнало порушення внаслідок застосування закону (пункт 6 частини другої статті 55); конституційна скарга є прийнятною за умов її відповідності вимогам, визначеним статтями 55, 56 цього закону (абзац перший частини першої статті 77).

Конституційний Суд України неодноразово наголошував, що особа, яка звертається до Конституційного Суду України, повинна не лише зазначити, а й

аргументовано довести, як саме оспорюваний закон (окремі його положення), застосований в остаточному судовому рішенні, порушує її гарантоване Конституцією України право [ухвали Першого сенату Конституційного Суду України від 13 червня 2018 року № 20-у(І)/2018, Другого сенату Конституційного Суду України від 3 червня 2020 року № 10-уп(ІІ)/2020].

Із аналізу конституційної скарги випливає, що Чемоданов Л.В., стверджуючи про неконституційність оспорюваних положень Закону, не навів переконливих аргументів щодо того, як саме застосована в остаточному судовому рішенні в його справі частина двадцять друга статті 5 Закону порушує його конституційні права, а лише висловив незгоду з такою підставою визнання недійсною посвідки на тимчасове проживання, як отримання уповноваженими органами державної влади інформації про те, що таку посвідку видано на підставі неправдивих відомостей, підроблених чи недійсних документів.

Отже, автор клопотання не дотримав вимог пункту 6 частини другої статті 55 Закону України „Про Конституційний Суд України“, що є підставою для відмови у відкритті конституційного провадження у справі згідно з пунктом 4 статті 62 цього закону – неприйнятність конституційної скарги.

Ураховуючи викладене та керуючись статтями 147, 151¹, 153 Конституції України, на підставі статей 7, 32, 37, 50, 55, 56, 58, 62, 77, 83, 86 Закону України „Про Конституційний Суд України“, відповідно до § 45, § 56 Регламенту Конституційного Суду України Друга колегія суддів Першого сенату Конституційного Суду України

п о с т а н о в и л а :

1. Відмовити у відкритті конституційного провадження у справі за конституційною скаргою Чемоданова Леоніда Васильовича щодо відповідності Конституції України (конституційності) частини двадцять другої статті 5 Закону України „Про правовий статус іноземців та осіб без громадянства“ від 22 вересня

2011 року № 3773–VI зі змінами на підставі пункту 4 статті 62 Закону України „Про Конституційний Суд України“ – неприйнятність конституційної скарги.

2. Ухвала Другої колегії суддів Першого сенату Конституційного Суду України є остаточною.

**ДРУГА КОЛЕГІЯ СУДДІВ
ПЕРШОГО СЕНАТУ
КОНСТИТУЦІЙНОГО СУДУ УКРАЇНИ**